

Düşünme**18**

Peşin Kalıpların kabul edip, aklını kullanmama durumu ile ilgili vurgular*

*Mehmet Aslanoğlu**, M. Arif Akşit****

**"Aklı Kullanma ve Düşünme Etik İlkeleri" ve "The differences between the East and the West (In ethical aspects)" Kitaplarından alınmıştır*

*** Dr. Çocuk Sağlığı ve Hast. Uzmanı, Acıbadem Hastanesi*

****Prof. Dr. Pediatri, Neonatoloji ve Ped. Genetik Uzmanı, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir*

Düşünmek, zor ve sorumluluk yüklenmesi anlamında bir işlem olduğu için, genellikle kalıpları doğrudan ele alan, uyarılma bile yapmadan, kabul ve uygulama durumları için bazı vurgular aşağıda sunulmaktadır.

Varlığın insanlar için anlamı, insanı insan yapan boyutun düşünmesi olarak irdelenebilir. Ancak kalıplara uyarak kendini rahatlatan, sorumluluğu, örf, adet ve gelenek kurallarında arayan kişi için, sorulacak soru, senin fikrin nerede, sen neredesin olmalıdır. Her birey bir insan olarak bu kural ve kalıplar içinde ilkeleşmeli ve her boyuta, duruma göre kendi kararını vermelidir.

Tıp Biliminde hastalıklar ve olgulardan söz edilir, tümü bir örnek olarak söz edilse bile, her vaka birbirinden ayrıdır. Trizomi 21, Down sendromlu olarak tanı koymak değil, her bebeğin ailesi, mal formasyonları, özellikleri ve eğitilebilir durumu farklıdır. Kısaca her biri özgün ve özektir. Her insan aynı yapıdadır, iki gözü, bir burnu vardır ama birbirlerine benzemezler. Bunun gibi yaşam, süreç ile durumlar, an farklı, geçmiş hiçbir zaman oluşmayacak ve gelecekte bilinmeyecektir.

Özet

AMAÇ: Akli kullanma ile oluşan düşünce boyutu ile kalıplara uyarak doğrudan sorumluluktan kaçma boyutu, beyin fırtınası yöntemi ile ters bakış açısı ile etiksel bir irdelendir.

Dayanaklar/Kaynaklar (Materyal ve Metot): Kalıp, kural ve akli kullanmayı irdelleyen tersten bir yöntem ile sunulmasıdır.

Akli kullanmanın vurgusu düşünmedir, insanın karakteri de Düşünen Adam olmasıdır. Ancak toplum bireyi kendine özgü değil, toplum içinde eriyen bir birey olabilmesi için, kurallar, kalıplar içine alarak, onları düşünmeyen uymaya zorlamaktadırlar.

Nereye bakarsak bakalım bizi düşünceye iten bulgular, veriler vardır, ancak inanışlarda insanları Kul ve Köle yapabilmek için, düşünmeden uymaları istenir; inanç dayanağı Kuran tersini belirse de.

Hekim olmanın gerekliliği düşünme boyutu ters yaklaşım, *Beyin Fırtınası* ile zıt bakıştan irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Beyin fırtınası, kalıp, kural ve akli kullanma

Outline

AIM: The ethical concept of rules and borders and use of the mind, thoughts are discussed under the brain storming method used.

Grounding Aspects: The basic rules and obeying without use of mind is discussed under ethical concepts.

This is just the meaning of using the brain as thoughts, decisions, as an individual rights and confronting as a human. But the society wants to be a member, obeying the rules and traditions and like a robot, performing the directions.

Confirm it by mind and have later on more decisional act is indicated by the *Brain Storming* method.

The way of to be a physician, by contrary approach (divergent distinguishes the truth), the aspect of decision making and the importance of thinking is confirming its necessity.

Key Words: Rules, principles, thoughts and ethical considerations

Düşünmeden Kalıba uymak

Bu makalede düşünmeden kalıba uymak ile oluşacak boyut irdelenmeye çalışılacaktır.

Kalıba uymanın hekimlik ile ilintisi olmamalıdır. Hekim aklını kullanan ve veriye göre, hastaya göre değişim ve gelişim yapmalı ve buluşlarla yaklaşmalıdır.

1. Her olgu, her durum, her veri ayrıdır, birbirine benzer ise de ayrıdır. İnsanların iki gözü, bir burnu vardır ama birbirlerine benzemezler. Düşünmek, insanın var olması, toplumda bir yer edinmesi ve özgün, ayrıcalıklı olması, insan olduğunun farkındalığıdır. Bu açıdan düşünen kişiler toplumda daha çok sorguya tutulmakta,

irdelenmektedirler. Hekim olarak her bireyin farklı olduğu, **hastalık yok, hasta var** prensibi içinde olursanız, devamlı düşünmek zorunda kalırsınız. Bu nedenle kitaba göre yaklaşmak, hastalık olarak görmek, bilgi sahibi ama âlim olmadığınızı gösterir. Bu açıdan hiçbir hasta sizi hekim olarak benimsemez.

2. **Benim sözüm değil.** Eğer başkasının sözünü kullanır ve bu nedenle sorguya tabi olursanız, bu benim sözüm değil ki dersiniz ve sorumluluğu üstünüzden atabileceğini sanmayınız. Asistanlar için hocam öyle istedi ve ben yaptım sözü temel bu ilkeyi gösterir. Ancak senin aklın yok mu sorgusuna cevap bulamazlar
3. **Kitaplar, bilgiler, veriler yapılacakları belirliyor neden yapmıyorsun?** Bir tanı koyuyorsunuz ama tedavisi deneysel boyutta ve ilk ilaca yan etki alıyorsunuz, tedaviye devam mı edersiniz, ayrıca bebek kaldırmayacak kadar genel durumu bozuluyor. Bebek mi, kitap mı tercihiniz olabilir.
4. **Yaşam hakkı dikkate alınmadan, etik ötenazi yaklaşımını uygulamak.** Bazı ülkelerde uygulanan ancak yasal olarak onay almayan bir yaklaşım olan ölüme terk etmek, yaşam kalitesi gibi kavramları öne sürmek ile insanların Tanrı rolünü oynaması, yine kurallara uymak ile oluşmaktadır.

Özet olarak; öncelikle Kalıp, Kural ve İlke kavramları üzerinde durularak Beyin Fırtınası yapılacaktır.

Kalıp, Kural, İlke ve Beyin Fırtınası

Kalıp

TDK: Türk Dil Kurumu

Arapça kökenli olan kelimenin anlam olarak:

- Bir şeye biçim vermeye veya eski biçimini korumaya yarayan araç
- Biçim, durum
- Yenilikten uzak, özgün olmayan

YORUM

İki günü aynı olan bireyin yanıltığı, devamlı ilerlemenin bir boyut olduğu ve bu süreçte devamlı gelişimin, bir inovasyon, bir medenileşme, bir ilerleyiş olacağı insanlık boyutu olarak varsayılır. Her hasta yeni bir eğitim boyutu olduğu ve hekimlere çok şeyler kattığı belirgindir. Hastalık yok, hasta var prensibi de bu temelde ele alınmaktadır.

Kural

TDK: Türk Dil Kurumu

Kural kelime olarak anlamı:

- Bir sanata, bir bilime, bir düşünce ve davranış sistemine temel olan, yön veren ilke, nizam
- Davranışlarımıza yön veren, uyulması gereken ilke

YORUM

Kalıp temel alındığında her olgu bir hastalık olarak görülmekte, özgün, özerk ve tek olma özelliği kalkmaktadır. Eğer trafikte sağdan gitmeyi kalıp olarak aldığınızda, öndeki taşıtı geçmek için onu sollayarak, soldan geçerek onu nasıl geçeceksiniz? Sağ şeritte takılıp kalırsınız, araç yavaş gitse bile sola sapmayacağınız için at arabasını bile geçemezsiniz.

İlke

TDK: Türk Dil Kurumu

Kelime anlam olarak:

- Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem
- Soyut ve somut nesnelere bir sıraya, bir hedefe, bir amaca göre sıralanması, konsept
- Yerleştirme, tertip
- Toplumsal bir yapı içinde öğelerin bütüne, bütünün öğelere ve öğelerin birbirlerine göre ilişkileri
- Bir devletin belli başlı ilkeleri bakımından yönetimde tuttuğu yol, yönetim biçimi, rejim

YORUM

Etik Ahlak Felsefesi olarak Felsefe Biliminin bir dalıdır. Hekimlikte de doktorluk ahlak boyutunda bir ilkeleşme temelindedir. Burada başlıca iki temel sorgusu vardır. Birinci hedef; teorik olması gereken, daha önce boyutlanan boyutları sorgulamak, kısaca "**Doğru Nedir**" sorgusunun cevabı ile ortaya konulabilir. İkinci aşama eylem boyut: amacı, güdü ve güzellik ve iyilik hedefi olup, sorgu olarak "**ne yapmalıyım**" sorusunun cevabında yatar.

İlkeleşme, ilk aşamanın temel boyutudur. Etik ilkelerin oluşturulmasının amacı, ilkeleşmenin bir kural ve kalıp olmasının ötesinde olduğunu vurgulamaktır. Eski Yunan düşüncelerinin **arkhe** (başlangıç, ilk) terimi ile dile getirdiği bir kavramdır. Britannica Ansiklopedisindeki sözlük anlamı olarak **ilke**, "**ilk madde, öge, temel fikir, temel bilgi, her türlü münakaşanın dışında sayılan öncül davranış kuralı**" olarak tanımlanabildiği gibi, bilgi etkinliğini de olanaklı kılar.

Tersten Bakış, Beyin Fırtınası ([Brainstorm -disambiguation](#))

Wikipedia

Beyin fırtınası veya **fikir fırtınası**, yaratıcı düşünceyi destekleyen, takım çalışanlarını motive ederek kısa sürede çok fazla fikrin üretilmesine ve süreçlerin neden başarısız olduğuna dair çıkarımlar yapılabilmesine olanak sağlayan bir *sürekli kalite geliştirme* aracı. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupta yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir saçma olarak değerlendirilmez, böylece kişinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve everileceği varsayılır. Bir konuya çözüm getirmek, karar vermek, hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılan üretimi bir tekniktir.

YORUM

Bu makalede bir grup olarak bir konu hakkında düşünce geliştirme şeklinde ele alınmamaktadır. Olaya tersten bakarak gerçeğe ulaşmak hedefimiz olacaktır. Klasik Osborn uygulaması yerine, amaç; ters bakışı devamlı ileriye götürerek, bir noktada gerçekten tam olarak kopuşu sağlamaktır. Miktar, kritize edilen boyut, doğaçlama fikirler ve aykırı fikirler boyutunda geliştirme yapılması planlanmaktadır. Amaç doğru ve gerçeğe ulaşmak değildir, aykırılığı tanımlamak ile birey kendi düşüncesinde doğruya ulaşması umut edilmektedir. Buradaki yöntem karşıt doğruyu tanımlar (divergent distinguishes the truth) şeklinde özetlenebilir. Amaç yanlış tanımlama ile boyutunu belirgin hale getirilmesidir.

KURAL KAVRAMI, TEMEL ÖZELLİKLERİ VE TÜRLERİ

<http://www.canaktan.org/felsefe-sosyo/kurum-sosyoloji/kural-kavram.htm>/Coşkun Can Aktan & Tarık Vural

Bir çalışmada kurallar konusunda tanımlanan boyut aşağıda ele alınmaktadır.

Kurallar, insanlar-arası ilişkiler ve etkileşimlerde davranışlarımıza yön veren, sınırlayan ve ideal ve evrensel olduğu ölçüde uyulması gereken ilkelere.

Kuralların genel olarak üç özelliğinden söz edilebilir:

- *Kurallar belirsizliği azaltırlar.* Kurallar belirsizliği azaltarak öngörülebilirlik ve istikrar sağdığı algısı ile toplum yaşamında her boyutta kuralların olduğu gözlenmektedir.
- *Kurallar, insan davranışlarına sınırlamalar getirirler.* Kurallar bireylerin istedikleri zaman istedikleri gibi davranmalarına engel olurlar.
- *Kurallar bireyi daha özgür kılarlar.* Kuralların bu şekilde kişisel özgürlüğün çerçevesini çizmesi başkalarının bu özgürlük alanına müdahale etmesine engel olur.

YORUM

Zamanımızda gelişen yapı, özel sosyal statü üstünlüğü (yönetici, kral, amir) yapısından, toplum üstünlüğü (işçi sınıfı, azınlıklar gibi) yapısına, daha sonra yasalar ve kuralların üstünlüğü (kurallara uyma zorunluluğu) ve en son aşamada bireyin haklarının üstünlüğü (hukukun üstünlüğü/hakların üstünlüğü, yasalar bireyin aleyhine, yöneten ergin lehine yorumlanamaz) şekline dönüşmüştür.

TCK (Türk Ceza Kanunu) bazı maddeler buna açık ifade etmektedir. Bazıları:

- a) **İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz,**
- b) **Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez,**
- c) **Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilmez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur,**
- c) **Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıklandığı rızası çerçevesinde işlenen fiillerden dolayı kimseye ceza verilmez,**
- d) **Ceza kanununun uygulanmasında kişiler arasında... Ayrım yapılmaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz,**
- e) **Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz, örnekleri verilebilir.**

Ülkemizdeki gelişmeleri de en iyi özetleyen TCK 1. Maddesidir. Zamanımızda ise yeni TCK 1. maddesinde de açık ifadesi ile kavramlar genişletilmektedir.

Madde 1) Hukukun temel anlamı ve amacı;

a) Adalet (= hakkı tanıma, doğruluk ve hakka uyma),

b) düzen, sulhu koruma ve

c) toplumsal (bireysel) gereksinimleri karşılamak ötesine geçilerek;

a)kişi hak ve özgürlüklerini,

b) toplum barışını korumak,

c) hukuk devletini,

d) kamu sağlığını ve çevreyi,

e) toplum barışını korumak,

f) suç işlenmesini önlemektir" denilmektedir.

Uygulama açısından ele alındığında; daha önce hukuk sistematığında belirtilen esaslar sunulabilir.

a) Emredici Yasalar

b) Tamamlayıcı Yasalar

c) Yorumlayıcı Yasalar

d) Tanımlayıcı Yasalar

Unutulmamalıdır ki;

1. Bireyin hakları önceliklidir,

2. Aksi ispat edilemediği sürece kişi suçsuzdur,

3. Kanunun olayın olduğu dönemde suç saymadığı şey suç kabul edilemez. Soyut suç olmaz, suç somuttur, ispata dayalıdır.

4. Yasalar yöneten ergin lehine yorumlanamaz.

İnanışlar temelinde boyut ele alınacak olunursa (Kuran'dan);

Öncelikle belirtilenler;

- Bilgisi ve eğitimi olan bireye hitap etmektedir (Sure; 17/107, 41/3)
 - Aklını kullananlara (Sure; 43/3)
 - Gerekçeler ve dayanakları ile karar verenler (Sure; 29/43)
- Düşünen ve konular ile ilgili görüş alıp veren (Sure; 44/58)
- Gerçeği gizleyen veya saptırandan kaçınmalı (Sure; 4/83, 29/47)
- Fikirleri Paylaşmalı (Sure; 42/7)
- Tüm yaklaşımların barış ve insan hakları ve topluma ve diğer insanlara uygun olması gerekmektedir (Sure; 2/256, 50/45) ve (Sure; 39/28)

Bazı suçlara gözetilen yaklaşımlar

- İhanet, zina: toplumsal bir olaydır ve yapılanlar cezalanmalı ve toplumdan izole edilmeli (Sure; 24/2) ancak taşlanarak öldürme yoktur, bir kişiyi öldürme tüm insanlığı öldürme olarak değerlendirilmektedir (Sure; 5/32).
- Hırsızlık: eylemi kesin anlamında ele alınmakta iken eli kesin diye yorumlanması ile hatalar oluşmaktadır (Sure; 5/38, 12/75).
- Domuz eti: Besin olarak domuz yanında ölü hayvan, kan ve leşin yorumlanmamasını belirtiyor(Sure; 2/173). Besin ancak insanı boyutlarda olabileceği (Sure; 6/138, 6/146),

zorda kalınma ile (Sure; 5/3), haddi aşmadan, birey durumu benimsemeden, tekrarlamaması ile yiyebileceği vurgulanmaktadır (Sure; 6/15).

- Alkol durumu: Alkolün birçok zararları olabileceği (Sure; 2/219), akli kullanırken sarhoş olunmaması gerektiği (Sure; 4/43), faydası olanların tek bir zararı olsa bile alınmamasının gerektiği belirtilmektedir.

YORUM

Kuran temelinde hiçbir zaman kurallara uyun şeklinde bir yaklaşım olmadığı görülmektedir. Buna karşın daha sonra kültürel değişmelerle olay zorlayıcı kalıplara uyun modeline dönüştüğü anlaşılmaktadır. Abd kelimesi eski İbranicede de kullanılan kelime, çalışma, değer üretme iken, ibadet ve kul ile köle tanımlaması ile değer üreten bireyden köle olan insana dönüştürülmüştür. Bilindiği gibi köle, emirlere itirazsız uyun davranıştır. Kuran hiçbir zaman kalıba uyun şeklinde bir yaklaşımı bulunmamaktadır. Aklını kullanma temelinde yaklaşımı öngörmektedir.

Düşünme, kalıba uy, sorumluluk alma

- **Düşünmeden uy;** Düşünürsen, içindeki fikirleri belirtirsen, başkaları ile ters düşebilirsin, unutma peygamberler kendi halkında aydınlatıcı olmamışlardır. Evreni sen mi kurtaracaksın, bu Dünya böyle gelmiş, böyle gider, düşünce ve fikirler senin farklı olduğunu gösterir toplumdaki uzak düşmemelidir.
- **Düşünmeden uy;** Kim fikrini söyler ve insanlar başlarına gelenleri senin uyarılarının değil, sebebi olarak görür ve kötülükleri bundan bilirlerse, benlik için yaptığını sanır ve sonunda nefret ile anılırsın.
- **Düşünmeden uy;** Fikirlerin ters çıkar, zıtlıklar oluşursa, kandırılmış gibi olursun, gerçeği tersine çeviren olursun, daha sonra gerçek ortaya çıkınca sorunun olur, kurtarıcı sen misin?
- **Düşünmeden uy;** Zandan korkuyorsan, yapmamak için dikkatli olmak tam çözüm değildir, özen gösterenlersen bile engellemeyebilirsin, sen en iyisi sus, topluma uy.
- **Düşünmeden uy;** Gerçek ve gelecek bilinmediğine göre, doğrusu olacak olduktan sonra ortaya çıkacağına göre, sen izle ve sesini çıkarma.
- **Düşünmeden uy;** Gerçeği aklını kullanan algılayabilir, sen kendini bil, aklını kullandığında, gerçeği belirsene bile aklını kullanmayanlarla baş edemezsin, sakın düşüncelerini söyleme.
- **Düşünmeden uy;** Diploma ile toplumda yer buluyorsun, eğitim ve yaşam ile insan olmak değil, para kazanarak önemli yer tutabilirsin, toplum içinde yer tutabilmek için diplomanı kullan.
- **Düşünmeden uy;** Toplumda paratoner olursan, tüm şimşekler sana düşer, sen güvenli yerde dur, sesini çıkarma, topluma uy, görünmez ol.
- **Düşünmeden uy;** Aklınızı kullanırsanız, tutum ve davranışlarınızda fark edirsiniz ve anlaşılacak için çok uğraşırız. Evet, peki olur dersenez, sizi fark eden bile çıkmaz.
- **Düşünmeden uy;** Sağlıklı ve yerinde düşünüp, düşünmediğin sorgusu ile insancıl olup olmadığı algısı içinde isen, zalim olmamak için düşünme, kurala uy.
- **Düşünmeden uy;** İnsanlar yollarını, hedeflerini yanlış üzerine ve zarar üzerine yapmazlar, hedeflemezler. Kötülük varılacak hedef olamaz ama hata yapma olasılığı nedeniyle düşünme, kurallara uy.
- **Düşünmeden uy;** İnsanlar ilk planda bir eyleme başlarken ki, niyet ve güdüsüne bakılır ama sonuç farklı çıkar ve suçlanmamak için sen yine aklına göre değil, kurala, kalıba göre davran.
- **Düşünmeden uy;** Farkındalık bazen yanlış yola sapınca oluşabilir. Aklını kullanan birey devamlı kendini irdelerek doğrudan olmayı sağlar ama başına dert olmaması için sen yine kurallara uy, aklına göre davranma.

- **Düşünmeden uy;** Geniş düşünen, yaşamda elde ettiği verileri, olayları, iyi ve güzel yol için değerlendirerek, tecrübelerini hatırlayarak, yaklaşanlar, acaba sorunları çözebilirler mi? Bunun yerine kurallara uymaları daha kolay ve yerinde olmaz mı?
- **Düşünmeden uy;** Düşün, iyilikler ve güzelliklere ulaşanların hiçbiri bu hedefe tesadüflerle ve çaba göstermeden ulaşmamıştır, kurallar böyle oluşurlar. Düşünen ve durumları aleyhte bile olsa iyi değerlendirenlerin, takdir almaları, uygun boyuta getirmeleri kurallara uymak ile olabilir.
- **Düşünmeden uy;** Çıkmaz sokakta yola devam etmek olanaksızdır, kurala uymak ile bu duruma düşmezsin, aklını nasıl çıkacağım diye yorma.
- **Düşünmeden uy;** Yaşam ve tecrübeler insanı farklı yollara ve boyuta itebilir, getirebilir. Temelde iyi niyet, ilkelere göre barış ve iyilik üzere olmak, sevgi ve saygıyı hedef almak ile yol alınmalıdır. Diğerleri ise çıkmaz sokaktır. Fark edince geri dönmek, iş işten geçmeden geç kalmadan, düşün hiç olmaz ise zarar oluşmadan kurallara uy, rahat et.
- **Düşünmeden uy;** Derin ve detaylı düşünme ile bazı ilk aşamada görülmeyen, kavranmayanlar anlaşılabilir. Bunlar sıkıntıya neden olabilir. Bu açıdan derin düşünme yanlışa götürülebilir.
- **Düşünmeden uy;** İnsanlar zenginlik, bilgili olma, akademik hocalık ile yönetici olma, lider olma gibi uğraşılarda, eğer güzellik ve iyilik ile birey hakkını korumak ve yüceltme amacı ile güdüsü ise, bu yolda olanlarda yokluk ve kesiklik olmayacağı, yarıda kalan işlerin de sahiplenerek etkileşim yaratacağını düşünmelidir. Tarih ibretlerle doludur, bir anda her şey yok olabilir ve açıkta kalınabilir. Derin düşünenler yerine kurala uyanlardan ol.
- **Düşünmeden uy;** İnsanlar darda kalınca dost mu, düşman mı belli olur. Dost satmaz, ama düşman anında taraf değiştirir, bu açıdan sen kurallara uy, yaklaşımın belli olsun, standartlara uysun.
- **Düşünmeden uy;** Tedbir, kaçınmak, korunma, örtünmek düşünenlerin işlevidir. Tümü düşünme ve bilimden yararlanmak için yapılmaktadır ve kurallar böyle oluşur, bu açıdan kurallara uymalıdır.
- **Düşünmeden uy;** Düşünce, bilim ve öngörü temelinde değil ise, hayaller, sanrılar, destanlar ve soyut temelsiz kavramlar üzerine olacaktır, bunlara dayanmak olamaz, kabul göremez. Bu nedenle kurallara uyum zorunluluktur.
- **Düşünmeden uy;** Niyet ile hedef güzellikler ve iyilik üzere ise, güdüsü de sevgi ve saygı olursa, sonuca varmasa da yol boyu takdir ve sevgi ile anılmalıdır, bu onun hakkıdır, insanca muamele görecektir. Ancak toplumsal açıdan kurallara uymadığı için sorun yaşayacaktır.
- **Düşünmeden uy;** Akıllı olan ve düşünen kişi, kendini üstün, yüce ve büyük hissetmesi ve sanması ile zaten o vasıfları olmadığını göstermiş, belirtmiş olur. Toplumun bir ferdi olmak ile gurur duymak için, kurallara uymaya çalışmak en iyisidir, yine de.
- **Düşünmeden uy;** Geleceği olabilecekleri bilinmeyeceğine göre, sen ne olacağını değil, kurala nasıl uyacağını algıla, aklını işletmen seni hikmet sahibi yapmaz, önyargılara göre değil, kurallara uyarak davranmalısın.
- **Düşünmeden uy;** Eğer tahmin edilmeyen veya birden bir sorun oluşursa, aklını kullanmayandan başka çözen olamaz sanılmasın, kurallara uymak ile çözüm elindedir, düşünmeye gerek duymazsın.
- **Düşünmeden uy;** Yaşam denizde dalga gibi, oynak, dengesiz ve değişken olduğu kavranmalı, bu açıdan aklını yormak yerine kurallara, geleneklere uymalısın.
- **Düşünmeden uy;** Niyetini ve hedefin ancak ve yalnız, daha önce tanımlarından kurallar üzerine olmalıdır. Hatadan hemen dönmeye bak, hatada ısrar etme, benliğinin kurbanı olma, kurallara uy.
- **Düşünmeden uy;** Sonlanmadan işlevsiz olma, örneğin, araba bozulursa ne olabilir? Amacı iyilik olanlar tamamlamamış, olurken, kötülükler ise en azından mahcup olursun.

- **Düşünmeden uy;** Bilim bir araştırma ve ispata dayalıdır, gerçek ve olmuş olaylar ve verilerdir. Akıl bunu kavramalıdır, oylama ile değil, ispat ile geçerlidir, ancak, toplumda sorun oluşmaması için, karşı çıkmak yerine kurallara uymak her zaman insanı güvende hissetmesine neden olur.
- **Düşünmeden uy;** Farkındalık, evrendeki tüm oluşumları, yaşamın algılanmasıdır. Bunlar ancak düşünme ile ilgilidir ancak toplum bireyi olmaktan uzaklaştırır.
- **Düşünmeden uy;** Düşüncede zarar ve ziyana neden olmayı benimseme, teşvik veya yayın yolu ile belirtmek, ağırlaşan bir suç niteliğindedir. Ancak eyleme geçmesi ile fikir boyutundaki değerlendirme farklıdır. Kurala uyana bu türden sorgular olamaz.
- **Düşünmeden uy;** Düşünce bilinmez, görülmez, anlaşılmaz sanırsın. İster gizlensin, ister açığa vurulsun fark etmediği kavranmalıdır. Önemli olan tutum ve davranışlardır. Davranışın da kurallara, geleneklere uymak olmalıdır.
- **Düşünmeden uy;** Bilinç ve düşünce yaşandığı sürece var olur. Davranışa yansımayan düşüncenin anlamı ne olabilir, anlamsızlaşır, ancak kurallara uymayanın toplumda yeri de olmaz, dışlanır.
- **Düşünmeden uy;** Düşünmeyen, düşünmek istemeyenler elbet bir gün bunların bedelini öder derler, bu açıdan sen hocanın dediğini, büyüklerin sözünü dinle.
- **Düşünmeden uy;** Eğitimini, bilgini, vicdanın süzgecinden geçirerek, tecrübelerinden ders alarak, yararlan, davranışlarına geçir ve tutum olarak yapılandır sözü güzel sözdür ama başına birçok sorunları da açar, açabilir ki sen bu açıdan kurallara, geleneklere uymalısın.
- **Düşünmeden uy;** Tecrübeler ve yaşanmışlar, amaçta yararlı yönlendirme açısından bir ders olmalıdır. Kurallar işte böyle oluşur ve bunlara uymak gerekir.
- **Düşünmeden uy;** Öfke ile kalkan zarar ile oturma anlamı, aklın ancak salim kafada bulunacağı vurgusudur. Bunun zorluğu ortada iken, düşünmek boşuna, kurala uymak ise akıllının işidir.
- **Düşünmeden uy;** Tecrübeler ve daha önce yaşanmışlar insanın kendi yaşamındaki akıllı kullanmak için bir boyuttur, ancak kurallar tüm bu tecrübelerle göre oluşur ve kurala uymak gerektirir.
- **Düşünmeden uy;** Düşünenler ancak irdeler ve güzellikler ve iyilikleri kavrar, takdir eder ve takdir edilirler. Bu işlev liderlere göredir, sen kurallara uymalısın.
- **Düşünmeden uy;** Her birey aynı insan türünden yaratılmış, ancak yaşamda her birey ayrı ve özgündür. Toplum içinde bireysel değil, kütlesel davranmalı ve kurallara uymalıdır.
- **Düşünmeden uy;** İnanarak, bilerek barış temelinde, iyilik ve güzellikler yapma niyetiyle, bunu gerçekleştirmek için yol alanlar, kuşkuya kapıldıklarında, tarihsel iyileri örnek, kötülerini ibret alarak, düşünerek davranırlar, kurallara uyarlar.
- **Düşünmeden uy;** Düşünce ile yaşam birlikte olmalıdır. Sosyal boyut, eğitim ve tüm bireyi oluşturan faktörler, farklı düşünce ve eylem içinde olmamalıdır. Tümü kaosa neden olmaktadır. Toplum içinde kurallara uymak ile sorunsuz bir yaşamın olabilir.
- **Düşünmeden uy;** Sonuçlar ve eylemler düşünülen gibi değil, oluşan durumlara göre oluşur ve bu nedenle devamlı kurallara uyarırsan, oluşan durumlardan sorumlu tutulamazsın, tutulsan bile, ceza hafifler.
- **Düşünmeden uy;** Aklın en önemli işlevi, güzelleri emsal, kötülerini ibret almaktır, kurallar oluşan olaylar ile oluştuğu için, bunlara uymak akıllı kişinin işidir.
- **Düşünmeden uy;** Akıl durunca, tüm eylemler boşunadır, insan değil, hayvan gibi duyguların kontrolündedir artık davranışlar, bu açıdan kurala uymak her zaman iyidir.
- **Düşünmeden uy;** Bir olay ve durumda o süreçte ve oluşumda düşünmez isen, kalıp ve standart kutu şeklinde yaklaşırsan, beklediğin faydayı elde edemezsin, düşünerek farklılığı bulursan, uykun bile kaçabilir, bu açıdan rahat uyumak için kurala uymak rahatlatır.
- **Düşünmeden uy;** Elbette insan, sanıldığı gibi değildir, iç dünyası, yetenekleri, arzu ve ihtirasları ile farklılaşma yaşayabilir, evde, işte ve seyahatte farklı kişiliğe bürünebilir. İnsan azgınlık yapabilir ve benliğin kurbanı olabilir, bu açıdan kurallara uyması şarttır.

- **Düşünmeden uy;** Tüm toplumca ters olan, yalanlanan ve kabul edilmeyen doğru ve gerçek ise, düşün, kesinlik doğruluk ve iyilik güzellik nerede, çirkinlik ve zarar nerede düşün ve kararı kendi aklın ve vicdanın ile ver, düşün ya o hakikati yaşamakta ise. Sonra toplum ile savaş içinde mi olacaksın? Kurallara uyarsan derdin olmaz.
- **Düşünmeden uy;** Ne yaparsan karşılığını alırsın denilir, ancak iyilik yaparsan kat kat alırken, kötülük yaparsan ilk seferde daha düşük iken giderek artan bir karşılık alır ve bir süre sonra yokluğa gidersen, her sefer aynı karşılık göremezsin ki adalet kavramı aynen karşılık görürsün boyutundan ötedir. Ancak kurallara uyan toplumun iyi bir vatandaşı olur, buna hak kazanırsın.
- **Düşünmeden uy;** Eğer belirtilenler, yapılanlar yalan ve tersi ise, tam tersi ise, hatalı veriler ile karar vermiş olursun, bu nedenle kurala uyman mutlak gereklidir.
- **Düşünmeden uy;** Her düşünce farklıdır ama kurallar aynıdır. Her birey farklıdır ve özerk, özgündür, her bireyin inancı da kendine özgüdür, her düşüncenin Yaratıcı algılaması da farklı, ayrıcalıklıdır, bu nedenle karmaşaya girmek için kurallara uy.

YORUM

Aklı kullanmadan Hekimlik olmadığı gibi akıl ile gönlü bütünleştirmeden de hekimlik olmaz, dayanaklarda etik olmadan eylemler oluşamaz.

İnsanlık gereği olarak aklı kullanmak, düşünmek, derin düşünmek gerekir.

Kopya, kalıplar ve kurallar özellikle rol model olan, düşünen ve hekim olarak, insanlığın avukatı olanlar için öngörülemez.

Kurallara uymak için eğitilmiş ve aklını kullanan için gerekli olmadığı, ilkeleşme temelinde, kurallar olgu ve duruma uygunluğa göre yaklaşımı gerekli kılar.

Türk Ceza Kanununda bile zarar oluşturan bir kurala uymak suç niteliğinde olup, düzenlemelere uymayana ceza verilemeyeceği de bir hukuksal temeldir. Her bireyin özelliğinin korunması da yine ilk madde olarak tanımlanmaktadır. Kıyas ve geleneklere uymanın da ceza hukukunda indirim bile gidilemeyeceği açıkça belirtilmektedir.

Abd kelimesinin temel anlamında olduğu gibi; çalışarak değer üretmek mi istersiniz? Yoksa kul, köle olarak, kurallar, örf ve gelenekler ne kadar saçma bulsanız bile kurallara uymak mı istersiniz?

Hekim kurala uyması değil, bireyin verilerini irdelemesi temel görevidir. İnsana insanca yaklaşım ilkesini benimsemelidir.

